

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2022 m. gegužės 18 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Danguolės Bublienės, Gedimino Sagačio (kolegijos pirmininkas) ir Donato Šerno,

susipažinusi su 2022 m. gegužės 4 d. paduotu **ieškovo S. K.** kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. kovo 1 d. nutarties peržiūrėjimo ir prašymu atidėti žyminio mokesčio mokėjimą,

n u s t a t ė:

Ieškovas S. K. padavė kasacinį skundą dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. kovo 1 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovo ieškinį atsakovui M. M. dėl akcijų pirkimo–pardavimo sutarties pripažinimo negaliojančia ir restitucijos taikymo, bei atsakovo priešieškinį ieškovui dėl sutarties pripažinimo galiojančia ir skolos priteisimo, trečiasis asmuo, nepareiškiantis savarankiškų reikalavimų, BUAB „Fasadus“.

Kasaciniu skundu ieškovas prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. kovo 1 d. nutartį ir šia nutartimi paliktą nepakeistą Vilniaus apygardos teismo 2021 m. vasario 26 d. nutartį, priimti naują sprendimą, kuriuo ieškovo ieškinį tenkinti, o atsakovo priešieškinį atmesti.

Ankstesnis ieškovo 2022 m. kovo 31 d. kasacinį skundą atsisakė priimti atrankos kolegija 2022 m. balandžio 21 d. nutartimi Nr. DOK-1827 dėl to, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus; kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad byla nagrinėjė teismai pažeidė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas, nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos kasaciniame skunde įvardytais klausimais, ir kad šie pažeidimai galėjo turėti įtakos neteisėtiems teismų procesiniams sprendimams priimti.

Naujas paduotas kasacinis skundas grindžiamas pagrindais, remiantis [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punktu – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimas, turintis esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, taip pat remiantis [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punktu – skundžiamose teismų nutartyse nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų ([CPK 346 straipsnio](#) 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais ([CPK 347 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas). Be to, [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, yra toks svarbus, kad turi esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Naujame paduotame kasaciniame skunde kai kuriais pirmiau pateikto skundo argumentai yra išplėsti, pakomentuoti, pateiktos nuorodos į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutarčių išaiškinimus. Naujame kasaciniame skunde atlikta keliamų klausimų teisinė analizė. Naujame kasaciniame skunde suformuluoti iš naujo kasacijos pagrindai, apibendrinantys kasacinio skundo argumentus ir nurodoma:

1. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai, kvalifikavę ginčo akcijų pirkimo-pardavimo sutartį būsimų akcijų pirkimo-pardavimo sutartimi ([CK 6.3 straipsnio](#) 2 dalis ir [CK 6.306 straipsnio](#) 1 dalis) nepagrįstai vertino, kad būsimų akcijų pirkimo-pardavimo sutarčiai taikytina notarinė sandorio forma ([CK 1.74 straipsnio](#) 1 dalies 4 punktas), todėl atsakovo priešieškinis, kuriuo buvo prašoma pripažinti būsimų akcijų pirkimo-pardavimo sutartį, buvo patenkintas neteisėtai, kadangi [CK 1.93 straipsnio](#) 4 dalis įtvirtina galimybę patvirtinti tik tokių sandorių, kuriams būtina notarinė forma. Padarytas aukščiau nurodytų materialinės teisės normų pažeidimas bei jo pašalinimas turi esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, kadangi Lietuvos Aukščiausiasis Teismas iki teisės aktų nuostatų, nustatančių notarinę formą akcijų pirkimo-pardavimo sutartims, įsigaliojimo (2015 m. sausio 1 d.), 2013 m. sausio 11 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. 3K-3-103/2013](#) yra pateikęs išaiškinimą, jog tai, kad akcijos dar neegzistavo sutarties sudarymo metu, savaime dar nereikšmia, jog šalys negalėjo sudaryti jų pirkimo-pardavimo sutarties. Vis dėlto, manytina, jog pasikeitus teisiniam reglamentavimui, kuris įtvirtino notarinę sandorių formą, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas turėtų pateikti išaiškinimus dėl būsimų akcijų pirkimo-pardavimo sutarties ir jai taikytinos formos bei tokio sandorio sudarymo pasekmių.
2. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai kvalifikuodami šalių sudarytą akcijų pirkimo-pardavimo sutartį pagrindine, o ne preliminarąja akcijų pirkimo-pardavimo sutartimi, nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. lapkričio 20 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-3-599-378/2015](#) pateikto išaiškinimo, kad tuo atveju, jeigu egzistuoja objektyvios kliūtys sudaryti notarinės formos sutartį, nors ir buvo atlikti veiksmai, turintys šios sutarties požymių, tai nesudaro pagrindo šalių susitarimą kvalifikuoti ne kaip preliminarąją, o kaip pagrindinę sutartį. Ginčo atveju būtent ir egzistavo objektyvios kliūtys sudaryti notarinės formos akcijų pirkimo-pardavimo sutartį, kadangi bendrovės, dėl kurios akcijų buvo tartasi, reorganizavimas (atskyrimas) nebuvo užbaigtas ir bendrovės akcijos nebuvo pakeistos (neegzistavo).

Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiami jame nurodomi kasacinio skundo pagrindai dėl nurodytų teisės normų pažeidimo ir nukrypimo nuo kasacinio teismo praktikos. Kasaciniame skunde byloje nenustatyta kasacijos pagrindų pagal [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodytus kriterijus bylai peržiūrėti kasacine tvarka, todėl šį skundą atsisakytina priimti ([CPK 350 straipsnio](#) 2 dalies 3, 4 punktai). Kadangi skundą atsisakoma priimti, prašymas atidėti žyminio mokesčio mokėjimą nenagrinėjamas.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Danguolė Bublienė

Gediminas Sagatys

Donatas Šernas